

Eskişehir'de sel baskınından zarar görenler için Yapıtırlacak Meskenler hakkında Kanun tasarısı ile Eskişehir Milletvekili Kemal Zeytinoglu ve iki arkadaşının, Eskişehir'de Yapıtırlacak Meskenler hakkında Kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/765, 2/233)

Eskişehir sel baskınından zarar görenler için yapıtırlacak meskenler hakkında kanun tasarısı (1/765)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 1613, 6 - 1184

20 . III . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Eskişehir'de sel baskınından zarar görenler için yapıtırlacak meskenler hakkında Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 20 . III . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

Eskişehir'de sel baskınından zarar görenler için yapıtırlacak meskenler hakkında Kanun tasarısı gerekçesi

Eskişehir'de 4 ve 5 Mart 1950 günlerinde vukuagelen sel baskınında boşaltılmış olan evler derhal teşkil olunan fen heyetleri vasıtasıyla teker teker muayeneler ettirilmiş ve ehemmiyetli hiçbir zarar ve hasar görmedikleri anlaşılanların sahipleri tarafından işgal ve iskânına izin verilmiştir. Az çok hasara uğramakla beraber tamir edildikten sonra kullanılmalarında bir mahzur ve tehlike mevcut olmadığı tesbit edilen evlerin adedi 783 dür.

Bayındırlık Bakanlığı Bütçesindeki (Yer sarsıntısı ve diğer âfetlerden zarar görenlere yardım) ödeneğinden verilen para ve malzeme ile bu evlerin de süratle tamirlerine başlanmıştır. Peyderpey tamirleri tamamlandıkça sahipleri tarafından işgal ve iskân edilecektir.

Sel baskını sahasındaki evlerden diğer bir kısmı ise kerpiçten temel ve su basmalarının su içinde erimesi yüzünden kısmen çökmüş veyahut mukavemetini tamamen kayıp ederek iskânı tehlikeli hale gelmiş olduğundan yıktırılmıştır. Bunların adedi 863 olarak tesbit edilmiştir.

Eskişehir, son senelerde endüstri ve ticaret faaliyetlerinin çok süratli gelişmesi neticesinde nüfusu büyük ölçüde artmış şehirlerimizden olduğundan 863 evin yıkılmasından açıkta kalanların şehirde başka ev bulabilmeleri zorluğu aşikâr olup bu halin şehirde bir mesken darlığı tevlit etmesi tabiidir.

Eskişehir'in bu hususi durumu itibarıyla bir taraftan sel baskınından zarar görenlere yardım edilmesi, diğer taraftan mesken buhranının önlenmesi maksatları ile yıkılan evlere mukabil yeni evler yapıtırlması ve çok elverişli ve mutedil taksitler ile istenen vasıf ve şartları haiz isteklilerine temlik edilmesi muvafık olacağı kanaatine varılarak bu hususta ilişik kanun tasarısı hzırlanmıştır.

Tasarıda, bu yeni evlerin Bayındırlık Bakanlığı tarafından ve ayrıca da Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memur, hizmetli ve işçilerinden isteyenler için adı geçen

Genel Müdürlük tarafından yaptırılması derpiş edilmiştir. Bu yeni evler, sahibi olarak ikamet etmekte olduğu evi yıkılmış olanlar ile müstakil kiracı olarak oturmakta olduğu evi yıkılmış olanlara temlik edilecektir. (Madde — I - a).

Yeni evlerin, sağlam ve kullanışlı olmakla beraber mümkün olduğu kadar ucuza maledilmesi ve bu sayede çok mutedil bedeller mukabilinde temlik edilebilmesi çareleri tasarıda küll halinde düşünülmüştür. Şöyle ki :

Yeni evler mimarî ve teknik icaplara uygun, sağlam, rahat ve kullanışlı olarak yaptırılacaktır. Bu şartların temini ile beraber en iktisadi tiplere yer verilebilmesi için inşa tarzları, muhtelif aksamının eb'adı ve kat yüksekliklerinin Belediye Yapı ve Yollar Kanunu hükümlerine tâbi olmaksızın Bayındırlık Bakanlığınca tesbit edilmesine yetki alınması lüzumlu görülmüştür. (Madde — 3).

Bu evlerden bir kısmı eski yerlerinde sahibli arsalar üzerine yaptırılacaktır. Kiracı olarak oturduğu evi yıkılmış olanlara verilecekler ile eski arsaları tehlikeli sel mecralarına rasthyanlar için Millî emläke ait araziden bedelsiz olarak arsa temin edilecektir. (Madde — 4).

İnşaata lüzumlu malzemenin Demiryollarca asgari tarife ile taşınması mevcut mevzuat ile sağlanacaktır. Bina maliyetine mühim tesiri olan kerestenin Orman işletmelerinden maliyet bedeli üzerinden verilecektir. (Madde — 5)

Bayındırlık Bakanlığınca yaptırılacak evler için bu Bakanlık Bütçesindeki «Yer sarsıntısı ve diğer âfetlere yardım» ödeneginden lüzumu kadar para verilecek, Devlet Demiryolları ve Limanları Genel Müdürlüğünce yaptırılacak evler için de aynı ödenekten aynı miktarda para sarfolunacaktır. (Madde — 6)

Bu suretle sağlanacak paralara, selden zarar görenlere ev yaptırılmasına yardım için tplanan bağışlar katılacak ve yaptırılacak evlerin inşa masraflarından bağıştan hisselerine düşen miktar çıktıktan sonra kalan bedeli üzerinden müstahaklarına temlikleri yapılacaktır. (Madde — I - b)

Müstahaklarına temlik olunacak evlerin bedelleri 20 yılda tahsil olunacak ve ilk taksit evin tesliminden bir yıl sonra istenecek. Sahibi olduğu ikametgâhı yıkılmış olanlara verilecek evlerin taksitlerine hiçbir faiz yürütülmeyecektir. Ancak evvelce evi mevcut olmayıp kiracı olarak oturduğu evin yıkılması suretiyle meskensiz kalanlara verilecek evlerin taksitlerinde evvelkilere nazaran ufak bir fark gözetilmesi tabii ve zaruri olduğundan bunların taksitlerine senelik yüzde 5 basit faiz ilâve edilecektir. (Madde — 9)

Bu yeni evlerin 5228 sayılı Kanundaki Bina Vergisi muafliklarından faydalanmalarının emniyet altına alınması ve devir, temlik ve saire gibi muamelelerin hiçbir vergi ve masrafa tâbi tutulmaması 11 ve 12 nci maddelerde derpiş edilmiştir.

Taksitlerin, Erzincan'da yaptırılıp halka dağıtılan evler hakkında ve keza 5511 sayılı Kanunla Kördes Kasabasının nakledileceği Kocamutluk mevkiinde yaptırılacak evler hakkında olduğu gibi Türkiye Emlâk Kredi Bankasıncı tahsil edilmesi ve bu paraların Bankanın sermayesine mahsup edilmesi uygun görülerek 5511 sayılı Kanundaki esaslar dairesinde bu tasarının 8, 9, 10 ncu maddeleri tertip edilmiştir.

Eskişehir'de yaptırılacak meskenler hakkındaki lâyhada şu cihetin de göz önünde bulundurulması lâzımgelmiştir.

Eskişehir imar plânı belediyece yaptırılmakta ise de henüz tamamlanmış olmadığından şehrin bina yapılacak ve yapılmıyacak mahalleri henüzkanunî müeyyideye bağlanmış durumda değildir. Halbuki son sel baskını yüzünden 863 evin yıkılmış olması şehrin muhtelif semtlerinde teknik kaideler aykırı, yıkılma tehlikesine mâruz dayanıksız, izinsiz gelişigüzel inşaat yapılması temayülünü artıracığı şüphesizdir. İmar plânının tarzimi ve tam suretle tatbikatına geçilmesinin nihayet üç seneye kadar mümkün olabileceği tahmin edilerek o zamana kadar tehlikeli sel mecraları üzerine çürük, temelsiz evler yapılmasınınve müstakbel imar plânı tatbikatını işkâl edecek inşaatın katî surette önlenbilmesi için belediyenin bu hususta yetkili bulunması zaruri görülerek bu maksatla 13 ncu madde düzenlenmiştir.

Eskişehir Milletvekili Kemal Zeytinoğlu ve 2 arkadaşının, Eskişehir’de yaptırılacak meskenler hakkında Kanun teklifi (2/233)

13 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

Eskişehir’de vukuagelen sel ve su taşkını felâketine mâruz kalkarak evleri yıkılan vatandaşlara yapılacak yardım hakkındaki Kanun teklifimiz ilişik olarak sunulmuştur.

Meclisin yenileme kararı vermesine çok az bir zaman kalmış olması ihtimali karşısında, felâketzedelerin uzun müddet meskensiz kalmamaları ve yaklaşmakta olan inşaat mevsiminin boş geçirilmesi için işbu kanun teklifimizin Karma bir Komisyonda müstacelen incelenmesine ve Yüksek Mecliste ivedilikle müzakere edilerek biran evvelkanuniyet kesbetmesine müsaadelerinizi rica ederiz.

Eskişehir Milletvekili
Kemal Zeytinoğlu

Eskişehir Milletvekili
Abidin Potuoğlu

Eskişehir Milletvekili
Hasan Polatkan

Eskişehir İli Merkezinin mâruz kaldığı sel ve su taşkını felâketi neticesinde tamamen yıkılan veya içinde oturulamıyacak bir hale gelen binalara karşılık yeniden yaptırılacak evler hakkında kanun teklifi.

Gerekçe

5 . III . 1950 tarihinde Eskişehir’de vukuagelen sel ve su taşkını hâdisesi sonunda 3000 ev tamamen yıkılmış ve on binlerce Eskişehirli açıkta kalmıştır. Büyük bir kısmı çok fakir vatandaşlardan ibaret olan felâketzedelerin kaybettikleri yuvalarını kendi el ve emekleriyle tekrar kurmalarına imkân yoktur. Gerek şehir hayatının tekrar tanzim edilmesi gerekse vatandaş ıstırabının bir an evvel dindirilmesi Devletçe esash bir yardımın yapılmasına vâbeste bulunmaktadır.

İktisadi faaliyeti itibariyle de Türkiye’nin birinci derecedeki merkezlerinden olan Eskişehir’in bugünkü mefluç halinin iktisadi vaziyetimiz üzerinde zararlı tesirler yapacağında şüphe yoktur.

Esasen Türk Milletinin istisnasız olarak bu büyük felâket karşısında göstermiş olduğu canlı ve yakın alâka âcil bir yardımın yapılması hususunda yerinde bir işaret telâkki olunabilir.

İşte yukarda arzolunan sebeplerle Büyük Meclisin lûtufluk ve âtîfetinden ilham ve kuvvet alarak sunduğumuz Kanun teklifimiz acele olarak muameleye konulması arzıyla takdim kılındı.

Kanun teklifi

MADDE 1. — Eskişehir İli Merkezinde bulunup 5 . III . 1950 tarihinde vukuagelen su taşkını ve sellerin tesiriyle kendilerine ait veya henüz intikali yapılmamış olan murislerin uhdesinde bulunan veya her ne suretle olursa olsun yıkılan binalara ziyed bulunan mesken sahiplerine evleri yıkıldığı veya oturulamıyacak derecede harap olduğu halde bu evlerini derhal ve defaten yaptırmaya malî kudreti müsait olmıyanlarla yaptırılacak evlerin tutarını uzun taksitlerle ödemek imkânına sahip bulunanlara birer ev yapılabilmesini temin için 5 milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeye Bayındırlık Bakanı yetkilidir.

Vârislerin taaddüdü halinde bulunanlar için yaptırılacak binalar birden fazla olamaz.

MADDE 2. — Birinci madde hükümleri dairesinde yaptırılacak binalar, bedelini ödemek imkânında olmıyanlara hibe edilir.

Uzun vâdeli taksitlerle ödemek imkânına sahip bulunanlarda faizsiz olarak 20 sene müddetle borçlandırılır.

MADDE 3. — Birinci madde hükümleri dairesinde yaptırılacak binaların tipleri, adedleri Bayındırlık Bakanlığınca tesbit olunur.

MADDE 4. — İnşaatı tamamlanan binalardan mali vaziyeti bina bedellerini taksitlerle ödemeğe elverişli olan felâketzedelere verilecek meskenlerin tutarları Hazinece Emlâk Kredi Bankasına devredilir ve bu meblâğ adı geçen banka sermayesine mahsup olunur.

MADDE 5. — Bu meskenlerin bedeli adı geçen bankaca faizsiz olarak 20 yılda eşit taksitte tahsil edilmek üzere sahiplerine borçlandırılır.

MADDE 6. — Maliye Bakanlığı ile Türkiye Emlâk Kredi Bankası arasında kararlaştırılacak esaslara göre tesbit olunacak tahsil giderleriyle her hangi bir sebeple tahsiline imkân kalmıyan satış bedelleri, her yıl adı geçen Bankaya birinci maddede gösterilen ödenekten tesviye olunur.

MADDE 7. — Bu kanuna göre yapılacak binaların inşasında ve bilâhara cereyan edecek ipotek ve sair muamelâtında hiçbir harç ve resim alınmaz.

MADDE 8. — Bu kanunun tatbikatında 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme Kanunu hükümleri uygulanmıyabilir.

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eskişehir sel âfeti Geçici Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Geçici Komisyon

22 . III . 1950

Esas No. 1/765, 2/233

Karar No. 2

Yüksek Başkanlığa

Eskişehir sel baskımından zarar görenler için yaptırılacak meskenler hakkında Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunca 20 . III . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan tasarı Başbakanlığın 20 . III . 1950 gün ve 71 - 1613, 6 - 1184 sayılı tezkeresiyle Yüksek Makamınıza gönderilmiş ve buna dair evrak ile yine aynı maksatla Eskişehir Milletvekili Kemal Zeytinoglu ve Abidin Potuoglu taraflarından hazırlanmış olan teklif ile birlikte Yüksek Meclise ittihaz edilen karara tevfikan Bütçe ve Bayındırlık Komisyonlarından seçilen üyelerden müteşekkil Geçici Komisyonumuza havale buyurulmuş olmakla Maliye ve Bayındırlık Bakanlıklarının temsilcileri ve teklif sahiplerinden Kemal Zeytinoglu huzurlarıyla okundu ve konuşuldu.

Komisyonumuz tasarı ve teklifi ve mucip sebeplerini inceliyerek ve gerekli izahları alarak bu tasarı ve teklif aynı maksadı istihdaf ettiği görüldükten sonra Hükümet tasarısı esas ittihaz edilerek konuşmanın buna göre yapılması kararlaştırıldı.

Hükümetin gerek bu gibi felâketleri Meclisin tatil devresine raslasa da vukuu anında karşılayabilmek için 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununda kabul edilen tadilâtle lüzumlu tahsisatı derpiş etmiş olması ve Bayındırlık Bütçesinde esasen bu gibi felâketler için bir tahsisat derpiş edilmiş bulunması suretiyle önceden gösterdiği basiret ve bu felâketin vukuunu mütaakıp yapılmasına teşebbüs edilen âcil yardımlar ile bu kanun tasarısında derpiş edilen yar-

dım şekli Komisyonumuzca teşekkürle karşılanmıştır.

Komisyonun umumi konuşmaları sırasında sel âfetinin de yer sarsıntıları gibi muhtelif zamanlarda âni tehlikelere mal, can kaybına sebep olduğu ve bu itibarla hâdiselerin vukuundan sonra alınacak tedbirler yanında önceden koruyucu tedbirlerin dahi alınmasına ihtimam edilmesi lüzumlu bulunduğunu ve bu sebeple şehir, kasaba ve köylerden taşkınlara mâruz kalması muhtemel olanların su ıslahatı için yapılan programlarda yukarıda bahsedilen koruyucu tedbirlerin en başta yer alması zaruri olduğu kanaatine varmış ve Hükümetçe buna hususi bir ihtimam gösterilmesi tavsiyeye şayan görülmüştür.

Bundan başka yine taşkınlardan müteessir olan binaların yıkılmasına çok defa inşa tarzlarının mühim bir âmil olduğu anlaşıldığından bu gibi yerlerdeki inşaatın da yer sarsıntısına mâruz kalan yerler gibi hususi kayıt ve şartlara tâbi tutulması da tavsiyeye şayan görülmüştür.

Bundan başka mevcut Yapı ve Yol Kanununun bugünkü ihtiyacı karşılamamakta olduğu gibi tatbikatta da bu kanunun inşaat sahipleri tarafından ihlâl ve belediyeler tarafından murakabesinin ihmal edilmesi yüzünden ana hükümlerinin de tatbik edilememesinden bu gibi binaların iskân durumunda tehlikeler vücuda getirdiği anlaşılmaktadır. Bu sebeple Belediye Yapı ve Yollar Kanununun Bayındırlık Bakanlığınca tadili hususundaki inceleme ve teşebbüslerin hızlandırılarak bugünkü tecrübe ve ihtiyaçların da katılması suretiyle yeni tasarının bir an evvel kanuniyet kesbetmesinin takip ve temin edilme-

si hususu da göz önünde tutulacak âcil ihtiyaçlardan olduğu kanaatine varılmıştır

İlişik tasarının umumi hükümleri ve mucip sebepleri hakkındaki izahat kâfi görülerek maddelerin tetkikına geçilmiş ve ana hatlarıyla tasarı olduğu gibi kabul edilmiş ve yalnız şekle ait veya tatbikatı kolaylaştırıcı değişiklikler Hükümet temsilcileriyle mutabık kalınarak kararlaştırılmıştır. Bu meyanda mühim olarak tasarıda (müstakil kiracı) tâbirinin kullanılması ve kiracılardan ancak bunlara ev temlik edilmesi maksada uygun görülmemiş şu kadar ki yıkılan evlerin evli, bekâr daimî veya geçici bütün sakinlerine de ayrı ayrı yeni ev temlikinin ihtiyaç ve imkânla telifi kabil olamayacağı düşünülmüş ve bu sebep ile kiracılardan kimlere hangi esas ve şartlar dâhilinde ev temlik olunacağı hususunun Bakanlar Kurulu kararına bırakılması da karar altına alınarak maddeler bu esaslara göre tesis edilmişlerdir.

İvedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüce Başkanlığa sunuldu.

Geçici Komisyon Başkanı

Trabzon

S. Day

Kâtip

Sivas

H. Işık

Malatya

M. S. Eti

İmzada bulunmadı

Sözcü

Samsun

Y. Kalgay

Kocaeli

A. F. Abasıyanık

Samsun

M. A. Yörüker

Tokad

R. A. Sevengil

İmzada bulunmadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Eskişehir'de sel baskınından zarar görenler için yaptırılacak meskenler hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — a) Eskişehir Belediye hudutları içinde; bizzat sahipleri tarafından ikametgâh olarak kullanılan evlerden son sel baskınında yıkılanların sahipleri ile müstakil kiracı olarak oturdukları evin aynı sebeple yıkılması yüzünden açıkta kalmış olanlara bu kanun hükümleri dairesinde temlik edilmek üzere yeni evler yaptırmaya Bayındırlık Bakanı yetkilidir.

b) Bu evlerin yapılma şartları, yerleri ve 1950 Mart ayında Eskişehir'deki sel felâketi sebebiyle yapılan bağış toplamından hissesine düşen miktarın indirilmesinden sonra kalan maliyet bedelleri üzerinden isteklilere taksitle temlik edilmesi ve istekliler arasında gözetilecek sıra esasları Bayındırlık Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit olunur.

c) Bu kanuna göre yaptırılacak evlerden bir aileye birden fazla ev verilmez.

MADDE 2. — Devlet Demiryolu ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün birinci maddedeki şartları haiz memur, hizmetli ve işçilerinden istiyenlere yaptırılacak yeni evlerin ne suretle inşa ettirileceği Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlıklarınca tesbit olunur.

Bu evlerin inşasında Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün vasıta ve tesislerinden faydalanılabilir.

Bu evler hakkında da bu kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — Bu evlerin inşa tarzları, kat yükseklikleri ve muhtelif aksamının ebadı Bayındırlık Bakanlığınca lüzum ve ihtiyaca göre Yapı ve Yollar Kanunu hükümlerine tâbi olmasının tesbit olunur.

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRTİŞİ

Eskişehir'de sel baskınından zarar görenler için yaptırılacak meskenler hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — a) Eskişehir İl merkezinde; bizzat sahipleri tarafından kısmen veya tamamen ikametgâh olarak kullanılan evlerden son sel baskınında yıkılanların sahipleri ile kiracı olarak oturdukları evleri aynı sebeple yıkılmış olanlara bu kanun hükümleri dairesinde temlik edilmek üzere - Bayındırlık Bakanlığı Bütçesindeki yer sarsıntısı ve diğer âfetler yardım ödeneğinden - yeni evler yaptırmaya Bayındırlık Bakanı yetkilidir.

Yıkılan evin sahibi arsa mülkiyetinin kendisine ait olduğunu tapu kaydı ile ispat edemediği veya arsası yeni inşaata salih görülmediği takdirde yeni ev, 4 no'lu madde gereğince sağlanacak arsa üzerine yapılır.

b) Bu evlerin yapılma şartları, yerleri, adedi ve 1950 Mart ayında Eskişehir'deki sel felâketi sebebiyle yapılan bağış toplamından hissesine düşen miktarın indirilmesinden sonra kalan maliyet bedelleri üzerinden isteklilere taksitle temlik edilmesi ve kiracılardan hangi şartları haiz olanlara ev verilebileceği ve istekliler arasında gözetilecek sıra esasları Bayındırlık Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararıyla tesbit olunur.

c) Yıkılan evde birlikte oturan aile efradı için bu kanuna göre birden fazla ev verilemeyeceği gibi Eskişehir'de kendine veya eşine ait başka bir evi olanlara da ev verilmez.

MADDE 2. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün birinci maddedeki şartları haiz memur, hizmetli ve işçilerinden istiyenlerin evleri Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlıklarınca tesbit olunacak esaslar dairesinde yaptırılır.

Bu evler hakkında da bu kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — Bu evlerin inşa tarzları, kat yükseklikleri ve muhtelif aksamının ebadı lüzum ve ihtiyaca göre Bayındırlık Bakanlığınca tesbit olunur.

Hü.

MADDE 4. — Bu kanuna göre mesken yaptırılacak arsa ve araziden :

a) Hazineye ait olanlar, (kamu hizmetine tahsis edilmiş bulunmamak şartıyla) Bayındırlık Bakanlığının teklifi üzerine bedelsiz olarak,

b) Belediyeye, Özel İdareye ve katma bütçeli dairelere ait olanlar 2490 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi uyarınca bedel takdiri suretiyle Hazinece satın alınarak,

Bu işe terk olunur.

MADDE 5. — Bu kanuna göre yaptırılacak evlere lüzumlu her cins kereste Bayındırlık Bakanlığının isteği üzerine Orman İşletmelerinden maliyet bedelleri üzerinden verilir.

MADDE 6. — Demiryolu memur, hizmetli ve işçilerine bu kanunun 2 ncı maddesi gereğince yaptırılacak evler için Bayındırlık Bakanlığı 1950 yılı Bütçesinin yer sarsıntısı ve diğer âfetlerden zarar görenlere yardım ödeneğinden harcancak para bağışlar da dâhil olduğu halde Bayındırlık Bakanlığının bu kanun gereğince yapacağı evlerin vasatı maliyet bedelinden çok olamaz.

MADDE 7. — Üzerlerine mesken yapılacak arsalar bu kanun gereğince kendilerine mesken yapılacak şahıslara ait ise, arsa sahiplerinin inşaaata başlanmadan önce; arsaları üzerine, inşa bedeli inşaatın sonunda bu kanun gereğince tesbit olunarak borçlandırılmak üzere, Bayındırlık Bakanlığınca inşa şekil ve şartları tâyin olunacak mesken yaptırılmasını resmî senetle kabul etmeleri lâzımdır. Bu binalara, arsası ile birlikte, borca mukabil Hazine adına birinci derece ve sırada re'sen ipotek tesis olunur.

Hazineye ait olan arsalar üzerine yapılacak meskenler arsa bedeli katılmaksızın maliyet bedelleri üzerinden birinci derece ve sırada ipotek tesis edilmek suretiyle isteklilerine temlik edilir. Bu maddeye göre temlik edilen binalardan doğan Hazine alacakları Türkiye Emlâk Kredi Bankasına devir olunur.

Şuyulu ve hisseli arsalar üzerine ev yaptırabilmesi için hissedar ve sahiplerinin talep ve taahhütlerini müştereken yapmaları şarttır.

Geçici K.

MADDE 4. — Bu kanuna göre mesken yaptırılacak arsa ve araziden :

Hazineye, Özel İdare'ye, Belediye'ye ve katma bütçeli dairelere ait olanlar - Devlet Demiryolları ve Vakıflar Genel Müdürlükleri hariç (Kamu hizmetine tahsis edilmiş bulunmamak şartıyla) Bayındırlık Bakanlığının talebi üzerine bedelsiz olarak bu işe terk olunur.

Bu yerlerin imar ve parsellâsyon plânları Bayındırlık Bakanlığınca yaptırılır ve bu yerden belediye sınırları içinde olmayanlar sınır içine alınır.

MADDE 5. — Bu kanuna göre yaptırılacak evler lüzumlu her cins kereste Bayındırlık Bakanlığının isteği üzerine orman işletmelerinden maliyet bedelleri üzerinden verilir.

MADDE 6. — Bu kanunun ikinci maddesi gereğince Demiryolu memur, hizmetli ve işçilerine yaptırılacak evler için Bayındırlık Bakanlığının 1950 yılı Bütçesinin yer sarsıntısı ve diğer âfetlerden zarar görenlere yardım ödeneğinden harcancak para bağışlar da dâhil olduğu halde Bayındırlık Bakanlığının bu kanun gereğince yapacağı evlerin vasatı maliyet bedelinden çok olamaz.

MADDE 7. — Üzerlerine mesken yapılacak arsaların bu kanun gereğince kendilerine mesken yapılacak şahıslara ait olduğu tapu kaydı ile tesbit edilmiş arsa sahiplerinin inşaaata başlanmadan önce; arsaları üzerine, inşa bedeli inşaatın sonunda bu kanun gereğince tesbit olunarak borçlandırılmak üzere, Bayındırlık Bakanlığınca inşa şekil ve şartları tâyin olunacak mesken yaptırılmasını resmî senetle kabul etmeleri lâzımdır. Bu senetler tapuya tevdi olunarak arsa kayıtlarına şerh verilir. İnşadan sonra bu binalara, arsası ile birlikte, borca mukabil Hazine adına birinci derece ve sırada re'sen ipotek tesis olunur.

4 ncü madde gereğince sağlanan arsalar üzerine yapılacak meskenler - arsa bedeli katılmaksızın maliyet bedelleri üzerinden birinci derece ve sırada ipotek tesis edilmek suretiyle ilgililerine temlik edilir. Bu maddeye göre temlik edilen binalardan doğan Hazine alacakları da Türkiye Emlâk ve Kredi Bankasına devir olunur.

Hü.

Geçici K.

MADDE 8. — İnşaatı tamamlandı 6 ne madde gereğince Türkiye Emlâk Kredi Bankasına devrolunan alacaklar adı geçen banka sermayesine mahsup edilir.

MADDE 9. — Sahibi olduğu evi sel baskınından yıkılmış olanlara yaptırılan meskenlerin bedelleri faizsiz olarak 20 yılda ve yirmi eşit taksitte tahsil olunur.

Kiracı olarak oturduğu evi yıkılmış olanlara satılan evlerin bedelleri senelik % 5 faiz yürütülmek suretiyle aynı şartlarla tahsil olunur.

İlk taksit vâdesi satış tarihinden bir yıl sonra başlar. Her hangi bir taksitin zamanında ödenmemesi halinde bu taksit için % 5 faiz alınır. Bunu takip edecek yıl içinde de ödenmezse gerek bu taksit ve gerek bunu takip eden yıla ait taksit için % 5 faiz yürütülür. Bu yılı takip edecek üçüncü yıl taksiti de ödenmezse borcun tamamı muacceliyet kesbeder. Bankanın bu binalardan alacağı kendi kanunundaki usullere göre takip ve tahsil olunur.

MADDE 10. — Maliye Bakanlığı ile Türkiye Emlâk Kredi Bankası arasında kararlaştırılacak hesap esaslara göre tesbit olunacak tahsil giderleri Maliye Bakanlığı Bütçesinden ödenir.

MADDE 11. — Bu kanun gereğince yapılan evlerin 5228 sayılı Kanunun 7 ne maddesindeki muafliktan istifade edebilmeleri için mezkûr madde mucibince beyanname verilmesi şarttır. Ancak bu beyannameler binaların hak sahiplerine teslimi tarihinden itibaren 3 ay zarfında bankaca verilir.

Şuyulu ve hisseli arsalar üzerine ev yaptırılabilmesi için hissedar ve sahiplerinin talep ve taahhütlerini müştereken yapmaları şarttır. Bu takdirde de Hazine alacağı bu maddenin birinci fıkrası gereğince muameleye tâbi tutulur.

Arsanın hissedar ve sahipleri müşterek taahhütte bulunmadıkları takdirde, yıkılan evde oturan aileye 4 neü madde gereğince sağlanacak arsa üzerine ev yaptırılır.

MADDE 8. — İnşaatı tamamlandı 7 ne madde gereğince Türkiye Emlâk ve Kredi Bankasına devir olunan alacaklar adı geçen Banka sermayesine mahsup edilir.

MADDE 9. — Sahibi olduğu evi sel baskınından yıkılmış olanlara yaptırılan meskenlerin bedelleri faizsiz olarak 20 yılda ve yirmi eşit taksitte tahsil olunur.

Kiracı olarak oturduğu evi yıkılmış olanlara temlik edilen evlerin bedelleri senelik yüzde 5 faiz yürütülmek suretiyle aynı şartlarla tahsil olunur.

İlk taksit vâdesi temlik tarihinden bir yıl sonra başlar.

Her hangi bir taksitin zamanında ödenmemesi halinde bu taksit için yüzde 5 faiz alınır. Bunu takibedecek yıl içinde de ödenmezse gerek bu taksit ve gerek bunu takibeden yıla ait taksit için yüzde 5 faiz yürütülür. Bu yılı takibedecek üçüncü yıl taksiti de ödenmezse borcun tamamı muacceliyet kesbeder.

Bankanın bu binalardan alacağı kendi kanunundaki usullere göre takip ve tahsil olunur.

MADDE 10. — Gördes Kasabasının nakledeceği Kocamutluk mevkiinde yaptırılacak meskenler hakkında 5511 sayılı Kanunun 6, 7 ve 8 ne maddeleri bu kanunun tatbikında da uygulanır.

MADDE 11. — Bu kanunun yayımı tarihinden itibaren «Üç seneyi geçmemek üzere» yeni imar plânı tatbikatına başlanıncaya kadar Eskişehir Belediyesi, Bayındırlık Bakanlığının muvafakati ile gerekli gördüğü yerlerde yapıları men etmeye yetkilidir.

Aynı müddet içinde izinsiz veya izine aykırı yapılmış yapılar Belediyece tanzim edilip Bayındırlık Bakanlığınca onanacak esaslar dairesinde tadil edilir ve yıktırılır.

Hü.

Geçici K.

MADDE 12. — Bu kanuna göre yapılacak devir, temlik, ipotek, ferağ, teferruğ ve tescil muameleleri her türlü harç ve resimden muaf-tır.

MADDE 13. — Bu kanunun yayını tarihinden itibaren «Üç seneyi geçmemek üzere» yeni imar plânu tatbikatına başlanıncaya kadar Eskişehir Belediyesi, Bayındırlık Bakanlığının muvafakati ile gerekli gördüğü yerlerde yapı-ları menetmeye yetkilidir.

İzinsiz veya izine aykırı yapılmış yapılar belediyece tanzimi edilip Bayındırlık Bakanlı-ğınca onanacak yönetmelik dairesinde tatil edi-lir ve yıktırılır.

MADDE 14. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15. — Bu kanun hükümlerini Ba-kanlar Kurulu yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı
Ş. Günaltay Başbakan Yardımcısı V.

C. S. Barlas

Devlet Bakanı Adalet Bakanı

C. S. Barlas *Fuad Sirmen*

Millî Savunma Bakanı İçişleri Bakanı

H. Çakır *E. Erişirgil*

Dışişleri Bakanı Maliye Bakanı

N. Sadak *İ. R. Aksal*

Millî Eğitim Bakanı Bayındırlık Bakanı

T. Banguoğlu *Ş. Adalan*

Eko. ve Ticaret Bakanı Sa. ve So. Y. Bakanı

Vedat Dicleli

Gümrük ve Tekel Bakanı Tarım Bakanı

Dr. F. Ş. Bürge *Cavid Oral*

Ulaştırma Bakanı Çalışma Bakanı

Dr. Kemal Satır

İşletmeler Bakanı

Münir Birsal

MADDE 12. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13. — Bu kanun hükümlerini Ba-kanlar Kurulu yürütür.